

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิดและทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้รวบรวมทฤษฎี แนวคิด และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเนื้อหาในบทนี้จะประกอบด้วย

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิภาพการตัดสินใจ
- 2.3 แนวคิดเรื่องการเปิดเผยข้อมูล
- 2.4 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 การพัฒนาสมมติฐาน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี

คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี (Quality of Accounting Information) คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งอาจมีหลายลักษณะที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูล ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจและเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ ในการทำหน้าที่ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ผู้ศึกษาได้รวบรวมลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีจากวรรณกรรมของผู้มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2554: 6-7) วัตถุประสงค์หลักของการรายงานทางการเงิน คือ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลดังกล่าวต้องมีลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. เชื่อถือได้ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ต้องนำเสนอเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจโดย ครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ

2. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต้องสามารถสร้างความแตกต่างในการตัดสินใจได้อย่างมีสาระสำคัญ โดยช่วยผู้ใช้งบการเงินยืนยันผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าที่คาดการณ์ไว้ในอดีต และคาดคะเนผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าในปัจจุบันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานแล้ว ข้อมูลในรายงานการเงินต้องมีลักษณะคุณภาพเสริมเพื่อแยกข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจมากกว่าออกจากข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจน้อยกว่า ลักษณะคุณภาพเสริมมีดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบกันได้ ข้อมูลในรายงานทางการเงินต้องสามารถใช้ในการระบุความแตกต่างหรือความเหมือนของเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจระหว่างสองเหตุการณ์ได้ การใช้นโยบายทางการบัญชีมาถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะสามารถช่วยให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้
2. ยืนยันความถูกต้องได้ ข้อมูลที่สามารถยืนยันความถูกต้องได้สามารถทำให้ผู้ใช้งบการเงินที่มีระดับของความรู้และความเป็นอิสระที่แตกต่างกันเกิดความเห็นที่ยอมรับร่วมกันได้ถึงแม้จะไม่เห็นด้วยอย่างสมบูรณ์ก็ตาม
3. ทันท่วงที ข้อมูลที่มีความทันต่อเวลาจะต้องเป็นข้อมูลที่ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้ก่อนที่ข้อมูลนั้นจะสูญเสียความสามารถในการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
4. เข้าใจได้ ข้อมูลที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจได้เป็นข้อมูลที่นำเสนออย่างกระชับชัดเจน โดยมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้พอควรเกี่ยวกับธุรกิจและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องและมีความสามารถที่จะอ่านและวิเคราะห์รายงานทางการเงินได้โดยใช้ความพากเพียรพอควร

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2552:11-14) ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงินมีสี่ประการ ได้แก่

1. ความเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลที่ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจข้อมูลนั้นได้ในทันที โดยมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินจะต้องมีความรู้ตามควร เกี่ยวกับธุรกิจ

กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชี รวมทั้งความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว

2. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงิน สามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้
3. ความเชื่อถือได้ (Reliability) เป็นข้อมูลที่ปราศจากความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ ไม่มี ความลำเอียง และข้อมูลนั้นต้องเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้ แสดง หรือควรแสดง ข้อมูลที่เชื่อถือได้ต้องประกอบด้วยลักษณะเชิงคุณภาพรอง 5 ลักษณะ คือ การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ ความเป็นกลาง ความระมัดระวัง และความครบถ้วน
4. การเปรียบเทียบได้ (Comparability) ข้อมูลนั้นสามารถนำมาเปรียบเทียบได้กับข้อมูล ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันของกิจการอื่นๆ และเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกันของกิจการเดียวกันในรอบบัญชีที่ต่างกัน เพื่อให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่มีประโยชน์มากขึ้น

นุชจรี พิเชษฐกุล (2553: 24-27) ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชี ได้แก่

1. ความเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลที่มีประโยชน์จะต้องเป็นข้อมูลที่ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจข้อมูลนั้นได้ ลักษณะเชิงคุณภาพข้อนี้มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้งบการเงินกับการตัดสินใจ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ ดังนั้นข้อมูลทางการบัญชีที่จัดทำขึ้น ควรอยู่ในรูปแบบและใช้ศัพท์ทางบัญชีที่ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจได้ โดยมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินต้องมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชี รวมทั้งมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว
2. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลที่มีประโยชน์จะต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กล่าวคือ เมื่อผู้ใช้งบการเงินได้รับข้อมูลนี้แล้วจะช่วยให้ตัดสินใจแตกต่างไปจากที่ไม่ได้รับข้อมูลนี้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต (Predictive Value) และช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของการคาดคะเนที่ผ่านมา (Feedback Value)
3. ความเชื่อถือได้ (Reliability) ข้อมูลที่มีประโยชน์จะต้องเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ ข้อมูลที่เชื่อถือได้เป็นข้อมูลที่ไม่มีข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ ไม่มี ความลำเอียงและข้อมูล

นั้นต้องเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดงหรือควรแสดง และข้อมูลที่เชื่อถือได้ต้องประกอบด้วยลักษณะเชิงคุณภาพรอง 5 ลักษณะ ดังนี้

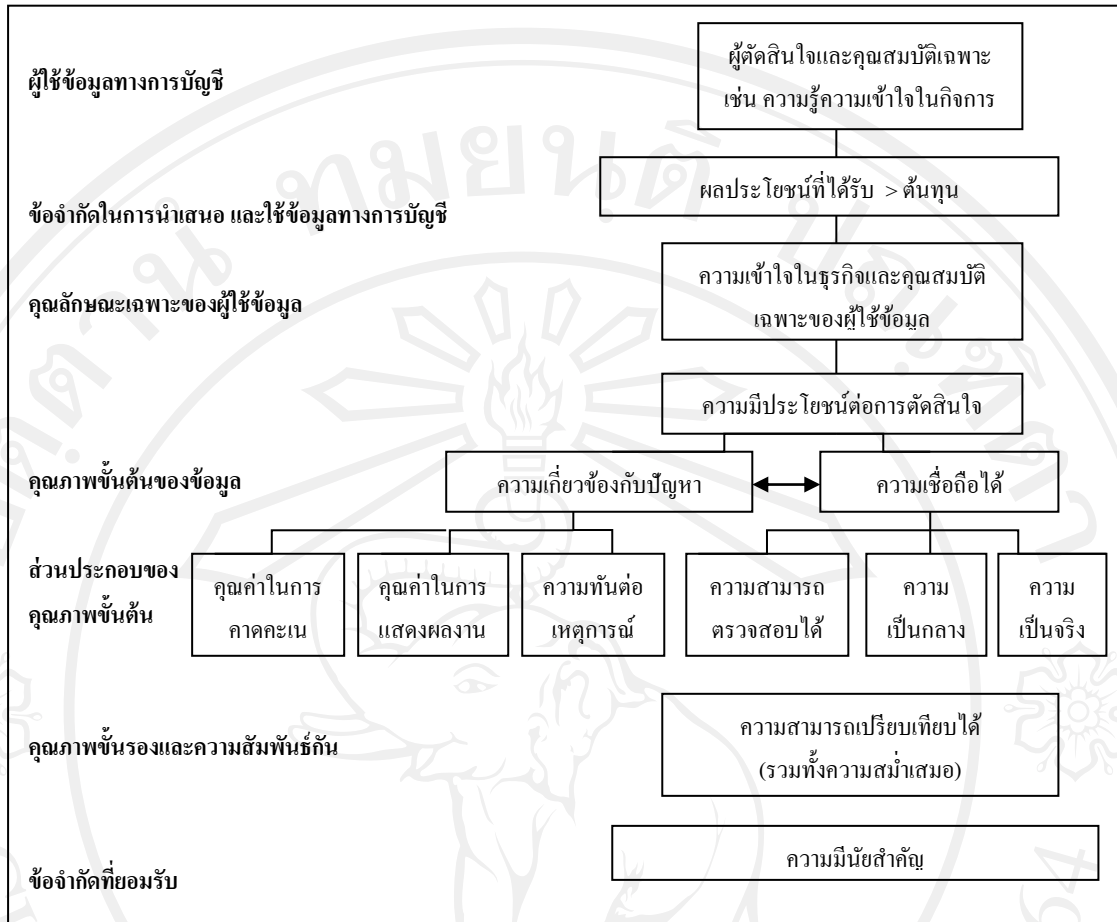
- 3.1) การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) หมายความว่า ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินแสดงถึงรายการและเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีอยู่จริงหรือเกิดขึ้นจริง
- 3.2) เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ (Substance over Form) หมายความว่า ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินต้องบันทึกและแสดงตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ ไม่ใช่รูปแบบทางกฎหมายอย่างเดียว ซึ่งในบางกรณีเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจแตกต่างไปจากรูปแบบกฎหมาย
- 3.3) ความเป็นกลาง (Neutrality) หมายความว่า ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินไม่ได้แสดงข้อมูลไปตามความต้องการของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ข้อมูลที่แสดงต้องมีความเป็นกลางหรือปราศจากความลำเอียง
- 3.4) ความระมัดระวัง (Prudence) หมายความว่า ในกรณีที่มีความไม่แน่นอนในการจัดทำงบการเงิน เช่น การประมาณหนี้สิน ความสามารถในการเก็บหนี้ และประมาณอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ ผู้จัดทำงบการเงินควรใช้หลักความระมัดระวัง กล่าวคือ ไม่ควรแสดงสินทรัพย์หรือรายได้ด้วยจำนวนที่สูงเกินไป และไม่ควรแสดงหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายด้วยจำนวนที่ต่ำเกินไป
- 3.5) ความครบถ้วน (Completeness) หมายความว่า ข้อมูลในงบการเงินต้องครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดของความมีสาระสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ กล่าวคือ ผู้จัดทำงบการเงินจะต้องแสดงข้อมูลอย่างครบถ้วน รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้งบการเงินจะไม่เข้าใจผิด

เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ (2547: 17) กล่าวถึงคุณลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่ดีและมีประโยชน์ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความเกี่ยวข้องของข้อมูล ข้อมูลทางการบัญชีที่ฝ่ายบัญชีรวบรวมมานั้น จะต้องมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาที่ฝ่ายบริหารกำลังตัดสินใจอยู่ การมีข้อมูลมากเกินไปจนจำเป็น จะทำให้ฝ่ายบริหารต้องเสียเวลาในการจำแนกข้อมูล หรืออาจเกิดความสับสนในประเด็นที่พิจารณาได้

2. ทันท่วงเวลา ข้อมูลทางการบัญชีจะมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เมื่อเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ได้ทันต่อเวลา ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และควรเป็นข้อมูลที่ได้รับ การปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
3. ความถูกต้องเชื่อถือได้ ข้อมูลที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้จะช่วยให้การตัดสินใจนั้น มีความถูกต้องมากที่สุดด้วย ซึ่งการพิจารณาถึงความถูกต้องและเชื่อถือได้นั้นควร จะต้องมีเอกสาร หลักฐานอ้างอิง หรือระบุแหล่งที่มาของข้อมูลได้ และการนำเสนอ ข้อมูลนั้นจะต้องเป็นไปด้วยความระมัดระวังและมีความเป็นกลาง ในการแสดงข้อมูล ที่เป็นตัวแทนของรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชี
4. การเปรียบเทียบกันได้ การนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีนั้น จะต้องยึดหลักความ สม่ำเสมอในการจัดทำเกี่ยวกับ วิธีการทางบัญชีที่นำมาใช้ การรับรู้รายการ หรือการวัด มูลค่าของรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงิน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ ในการนำไป เปรียบเทียบถึงแนวโน้มของสถานการณ์ทางการเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันทเพชร (2547: 4-11) กล่าวว่า การกำหนดคุณภาพของ ข้อมูลทางการบัญชี (Qualitative Characteristics of Accounting Information) มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชี ที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ สำหรับผู้ใช้ที่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ และเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ คุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีจึง พิจารณาจากประโยชน์และคุณลักษณะที่จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และคุณภาพของข้อมูลแบ่งเป็น 2 ระดับดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงลำดับชั้นความสำคัญของคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชี
(เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาพร ศรีจันทพร, 2547: 11)

1. คุณภาพขั้นต้นของข้อมูล (Primary Decision Specific Qualities) ประกอบด้วยคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับปัญหา และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้
 - 1.1) ความเกี่ยวข้องกับปัญหา หมายถึง ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถคาดคะเนถึงผลลัพธ์ของเหตุการณ์ หรือให้ความมั่นใจว่าการคาดคะเนนั้นถูกต้อง ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาจะต้องมีคุณสมบัติ 2 ประการคือ
 - 1.1.1) คุณค่าในการแสดงผลงานและคุณค่าในการคาดคะเน คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและช่วยในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจจะต้องทำให้ผู้ใช้สามารถคาดคะเนผลลัพธ์ หรือยืนยัน หรือแก้ไขการคาดคะเนได้ ซึ่งจะช่วยลดความไม่แน่นอนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต

1.1.2) ความทันต่อเหตุการณ์ คือ การมีข้อมูลพร้อมที่จะนำไปช่วยใช้ในการตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามความต้องการ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจึงต้องเป็นข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ กล่าวคือ หากผู้ใช้ข้อมูลไม่ทันต่อการตัดสินใจข้อมูลนั้นจะเป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหา

1.2) ความเชื่อถือได้ มีความหมาย 2 ประการ คือ ประการแรก ข้อมูลนั้นใช้แล้วได้ผล (Effectiveness) ในทางบัญชี ความเชื่อถือได้จะใช้ในการความหมายของความเกี่ยวข้องกับปัญหา ส่วนความหมายประการที่สอง หมายถึง (Correspondence between what is represent and what is contain) ข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินต้องแสดงถึงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่ข้อมูลนั้นจะแสดงถึง

ความเชื่อถือได้ของข้อมูลทางบัญชี พิจารณาได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1) ความสามารถตรวจสอบได้ หมายถึง ความเห็นพ้องต้องกัน ซึ่งให้ผลลัพธ์เหมือนกัน ความสามารถตรวจสอบได้ช่วยลดความลำเอียงที่เกิดจากการเลือกวิธีการวัดค่า

1.2.2) ความเป็นจริงของข้อมูล หมายถึง การแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีอย่างเที่ยงตรงตามที่ต้องการให้แสดงหรือควรที่จะแสดง

1.2.3) ความเป็นกลาง หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ ปราศจากความลำเอียง ข้อมูลที่มีความเป็นกลางเป็นข้อมูลที่จัดทำและนำเสนอโดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ หรือ ไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า ข้อมูลที่ไม่มีความเป็นกลางจะทำให้ข้อมูลนั้นไม่มีความน่าเชื่อถือ

2. คุณภาพชั้นรองของข้อมูลและความสัมพันธ์กัน (Secondary and Interactive Qualities) ประกอบด้วยความสามารถเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล และความสม่ำเสมอ ดังนี้

2.1) ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล ข้อมูลที่เปรียบเทียบได้ หมายถึง ข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกันของงวดเวลาต่างๆ ในธุรกิจเดียวกัน หรือข้อมูลมีความคล้ายคลึงกันของแต่ละกิจการ ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ข้อมูลทางการเงินของแต่ละกิจการอาจเปรียบเทียบกันได้ยากเนื่องจากวิธีการบัญชีที่ใช้แตกต่างกัน

- 2.2) ความสม่ำเสมอ หมายถึง การยึดถือนโยบายหรือวิธีการต่างๆ โดยไม่เปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยปฏิบัติในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนๆ ความสม่ำเสมอเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ข้อมูลมีประโยชน์และสามารถเปรียบเทียบกันได้

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี (Quality of Accounting Information) หมายถึง คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูล ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจและเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ ในการทำหน้าที่ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่าข้อมูลนั้นยังมีบทบาทอย่างมากกับองค์กรธุรกิจ โดยเฉพาะผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ใช้ข้อมูลในการขับเคลื่อนกระบวนการทางธุรกิจ เริ่มตั้งแต่กระบวนการวางแผน การสั่งการ การควบคุมและการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรธุรกิจนั้นบรรลุเป้าหมายขององค์กร อาจกล่าวได้ว่าองค์กรธุรกิจใดที่มีข้อมูลทางการบัญชีที่มีคุณภาพ องค์กรนั้นจะมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่งอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

ในหัวข้อนี้ผู้ศึกษานำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยลำดับการนำเสนอจะกล่าวถึง ความหมายและความสำคัญของการตัดสินใจ ทฤษฎีประสิทธิภาพ ตลอดจนวิธีการประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ซึ่งนำไปสู่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร มีเนื้อหาดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการตัดสินใจ

วรพจน์ บุษราคัมวดี (2551: 108) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า “การตัดสินใจ” เป็นกระบวนการของการแสวงหาทางเลือกที่มีอยู่จากทางเลือกต่างๆ และสามารถเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ โดยทั่วไปการตัดสินใจเป็นบทบาทหน้าที่ที่บ่งบอกถึงความแตกต่างระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารที่ทำการตัดสินใจนั้นจะต้องมีหลักการและเหตุผลมีเจตคติและวิจารณญาณที่ดี นอกจากนี้การตัดสินใจยังเป็นวิธีที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร

สมคิด บางโม (2548: 175) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่ง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่

ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติ การตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกทางเลือก ตั้งการปฏิบัติ โดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุด

นภากาศ พลนิกรกิจและกฤตยา แสงบุญ (2554: 1-16) การตัดสินใจ คือ ทางเลือกระหว่างทางเลือกหลายทาง โดยมีการเปรียบเทียบกันระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นกับประโยชน์ที่จะได้รับในแต่ละทางเลือก การตัดสินใจนั้นจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับระบบสนับสนุนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นระบบที่ช่วยจัดหาและให้ความรู้ในการใช้สารสนเทศที่เกี่ยวกับการตัดสินใจนั้น

ดังนั้นการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ในการแก้ไขปัญหาขององค์กร ซึ่งกระบวนการตัดสินใจต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข่าวสารข้อมูล (Information) อันได้รับจากโครงสร้างองค์กร พฤติกรรมของบุคคล รวมไปถึงพฤติกรรมของกลุ่มภายในองค์กรนั้น ผู้บริหารต้องทำการตัดสินใจโดยค้นหาทางเลือกหรือแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมและดีที่สุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารที่ผู้บริหารได้รับ การมีข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอและมีความน่าเชื่อถือ จะทำให้สามารถคาดเดาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ทำให้ผู้ตัดสินใจสามารถเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

2.2.2 ทฤษฎีประสิทธิภาพและการประเมินประสิทธิภาพการตัดสินใจ

ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิดเรื่องประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ในลักษณะต่างกัน และการกล่าวถึงการประเมินประสิทธิภาพของการตัดสินใจ มีเนื้อหา ดังนี้

ประสิทธิภาพเป็นคำนาม หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, ออนไลน์) และกฤษณ์ อุทัยรัตน์ (2545: 350) ได้ให้ทัศนะว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่บรรลุแล้ว โดยเปรียบเทียบทรัพยากรที่ใช้ไป ซึ่งคล้ายคลึงกับสวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ (2542: 4) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรและเวลาน้อย แต่ต้นบรรลุเป้าประสงค์และมีคุณภาพมาก

สำหรับประเวศน์ มหารัตนกุล (2542: 113-114) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้คนน้อยกว่างาน แต่สามารถทำงานให้สำเร็จไม่ว่าจะเป็นการบรรลุ

ความสำเร็จในรูปแบบของภารกิจ นโยบาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ แล้วแต่กรณี ผลงานที่สำเร็จได้ใช้คนและทุนพอดีกับงาน และยังผลที่สำเร็จได้ใช้คนและทุนต่ำมากเท่าใด ยิ่งถือว่าเกิดประสิทธิภาพได้มากเท่านั้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยการใช้เวลา และทรัพยากรอย่างเหมาะสมที่สุด ดังนั้นประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร จึงหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการแสวงหาทางเลือกปฏิบัติที่มีอยู่จากทางเลือกต่างๆ และสามารถเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ โดยใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่องค์กรมีอยู่อย่างคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุความสำเร็จ เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งนี้การประเมินประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารนั้น ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการวัดประสิทธิภาพของทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2538: 2) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

- 1) ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต (Input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด
- 2) ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม
- 3) ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ (Output) ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันเวลา

ซึ่งแนวคิดข้างต้นนี้คล้ายคลึงกับแนวคิดประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ ที่กล่าวถึงเกณฑ์ (Criteria) ที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพผู้นำ พอจำแนกได้ 3 ลักษณะคือ

ลักษณะที่หนึ่ง ผลที่เกิดขึ้นของกลุ่ม (Outcome) คือผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความสามารถในการนำ หรือภายใต้การนำของผู้นำ เช่น ความสำเร็จของการปฏิบัติงานของกลุ่ม การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ความก้าวหน้า ความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับผลสำเร็จของการปฏิบัติงานในองค์กรธุรกิจ อาจเห็นได้ชัดจากผลกำไรที่เพิ่มขึ้น ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ครองส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น หรือเงินหมุนเวียนลงทุนที่มากขึ้น

ลักษณะที่สอง ทักษะของผู้ตาม (Attitude of Follower) คือ ทักษะของผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้นำ เช่น ผู้นำสามารถตอบสนองความต้องการและความ

คาดหวังของผู้ตาม ได้ดีเพียงใด ผู้ตามชอบยกย่องและยอมรับผู้นำเพียงใด ผู้ตามมีความยินดีในการปฏิบัติงานตามคำสั่งหรือคำขอร้องของผู้นำแค่ไหน หรือการขอย้าย การหน่วงเหนี่ยวงาน และการหยุดงาน

ลักษณะที่สาม คุณภาพของกระบวนการกลุ่ม (Quality of Group Process) ประเมินจากความสนับสนุนด้านต่างๆ และความตั้งใจที่จะทำให้คุณภาพของกระบวนการกลุ่มของกลุ่มนั้นมีคุณภาพดีขึ้น ในด้านความสามัคคี ความร่วมมือ แรงจูงใจ การแก้ปัญหา กิจกรรมขององค์กร และความพร้อมของกลุ่มที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์วิกฤติต่างๆ รวมทั้งทักษะในการทำงานและสุขภาพจิตของสมาชิกกลุ่มที่ดีขึ้น

ทั้งสองแนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดประสิทธิภาพการตัดสินใจ ที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2548: 3) ให้ทัศนะว่า การตัดสินใจของผู้บริหารต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงในแต่ละด้านจึงจะทำให้การตัดสินใจนั้นเป็นไปอย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพ และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งสามารถประเมินได้โดยใช้ Balanced Scorecard ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทางการเงิน (Financial Perspective) อาทิ การเพิ่มขึ้นของยอดขาย การลดลงของต้นทุนและค่าใช้จ่าย การเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตรากำไรต่างๆ
2. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Non-financial Perspective) ได้แก่
 - 2.1) ด้านลูกค้า (Customer) เช่น อัตราการเพิ่มขึ้นของลูกค้าใหม่ อัตราการคงอยู่ของลูกค้าเก่า อัตรากำไรต่อลูกค้า อัตราค่าใช้จ่ายในการรักษาลูกค้าลดลง
 - 2.2) ด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร (Internal Business Process) เช่น การประมาณการผลิตได้อย่างถูกต้อง ผลิตสินค้าเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด และการวางแผนการผลิตที่สามารถลดเวลาในการทำงานได้

ดังนั้นการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการเงินกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกประเมินประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยใช้แนวคิดการวัดประสิทธิภาพจากมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งเน้นผลลัพธ์ตามเป้าหมายขององค์กรธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงาน โดยใช้ข้อมูลทางการเงิน (Financial Perspective) เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น

2.3 แนวคิดเรื่องการเปิดเผยข้อมูล

วิศรุต ศรีบุญนาท (2556, ออนไลน์) กล่าวว่า หากข้อมูลที่กิจการรายงานในงบการเงินให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินที่แท้จริงออกมาได้อย่างเที่ยงตรง (Precise) คงไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนเพิ่มแต่อย่างใด แต่การเปิดเผยรายการข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับการใช้งานในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล จะส่งผลให้เกิดการใช้ข้อมูลอย่างกว้างขวางมากขึ้น ผู้ใช้ข้อมูลเกิดความมั่นใจและสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ทำให้ตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆ กับธุรกิจได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นการลงทุน การค้า หรือการให้กู้ก็ตาม

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2555) การจัดทำแบบแสดงรายงานประจำปี (แบบ 56-1) มีรายละเอียดดังนี้ แบบแสดงรายงานประจำปี (แบบ 56-1) เป็นข้อมูลพื้นฐานของบริษัทที่สำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน ซึ่งไม่จำเป็นต้องยาวหรือมีรายละเอียดมาก แต่ควรมีข้อมูลกระชับตรงประเด็น และให้ข้อมูลสำคัญครบถ้วน การมีรายละเอียดมากเกินไปจนความจำเป็น นอกจากจะเป็นภาระกับบริษัทแล้ว ยังทำให้ข้อมูลขาดความน่าสนใจ ซึ่งหัวข้อเปิดเผยตามแบบ 56-1 เช่น

1. ปัจจัยเสี่ยง วัตถุประสงค์สำคัญของหัวข้อนี้คือ เพื่อให้ผู้ลงทุนได้รับทราบความเสี่ยงในการลงทุนที่สำคัญ ดังนั้นบริษัทจึงควรเปิดเผยปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญให้ครบถ้วนชัดเจน โดยอธิบายว่าบริษัทมีความเสี่ยงจากปัจจัยดังกล่าวอย่างไร และหากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น จะมีผลกระทบต่อบริษัทอย่างไร
2. ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน บริษัทควรอธิบายในเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้ลงทุนทราบถึง สาเหตุการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน รวมทั้งแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
3. การประกอบธุรกิจแต่ละสายผลิตภัณฑ์ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการของบริษัท สภาพตลาด สภาวะการแข่งขันและการกำหนดกลยุทธ์ของผู้บริหาร
4. โครงสร้างเงินทุน บริษัทควรเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้น ซึ่งบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหลักที่เป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริงของนิติบุคคล รวมถึงนโยบายการจ่ายเงินปันผล
5. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร เพื่อให้ทราบถึง จำนวนบุคลากรทั้งหมด ลักษณะผลตอบแทนที่ให้กับบุคลากร และนโยบายของบริษัทในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคล

2.4 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้รวบรวมวรรณกรรมที่นำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับเรื่องการศึกษา โดยลำดับการนำเสนอครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

2.4.1 การศึกษาบทบาทและความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศที่ผู้บริหารเลือกใช้

ชัชรินทร์ จุลกะเสรีและคณะ (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร แหล่งข้อมูลที่ผู้บริหารเลือกใช้ และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจ การศึกษาเพื่อประโยชน์ในการกำหนดรายงานสารสนเทศสำหรับผู้บริหารในแต่ละประเภทในองค์กร โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด จากผู้บริหารในองค์กรรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F-test T-test ที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้ พฤติกรรมในการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต ผู้บริหารส่วนใหญ่มีข้อมูลเพียงพอประกอบการตัดสินใจ และใช้แหล่งข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร แต่ใช้ข้อมูลจากแหล่งภายในองค์กรมากกว่า ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจนั้น ผู้บริหารที่มีรูปแบบการตัดสินใจที่แตกต่างกันจะเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ แหล่งข้อมูล ลักษณะข้อมูล และรูปแบบข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจที่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารเน้นปัจจัยการเลือกใช้ข้อมูลในด้านคุณภาพข้อมูล ด้านการเข้าถึงและความทันสมัย ด้านความยืดหยุ่น และด้านการนำเสนอของข้อมูลเป็นสำคัญ โดยผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับแหล่งข้อมูลสารสนเทศสถาบัน สื่อมวลชน และแหล่งสารสนเทศบุคคลตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพของผู้บริหารนั้น คุณภาพข้อมูลและแหล่งข้อมูลเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ข้อมูล

2.4.2 การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ

พรตพร อาณณะพันธ์ (2550) ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 206 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ T-test F-test (ANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง และด้านการจัดการความเสี่ยง ผู้บริหารธุรกิจ SMEs ที่มีรูปแบบธุรกิจแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงโดยรวมแตกต่างกัน ผู้บริหารธุรกิจ SMEs ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงโดยรวมแตกต่างกัน โดยธุรกิจที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานยาวนานกว่ามีความคิดเห็นด้วยกับการมีประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงโดยรวม ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการติดตามประเมินผลและการรายงาน ที่ดีกว่า และการศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงพบว่ามีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ดังนั้นผู้บริหารนอกจากต้องวางแผนในการดำเนินธุรกิจแล้ว ยังต้องคอยดูแล ประเมินสถานการณ์ต่างๆ เพื่อควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผลการดำเนินงาน ทำให้ธุรกิจสามารถแข่งขันในตลาดได้ และสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคง

2.4.3 การศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและเรื่องที่เกี่ยวข้อง

มูจรินทร์ แก้วหย่อง (2548) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความสามารถทางการบัญชี ระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนจำนวน 128 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ T-test F-test การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าความรู้ความสามารถทางการบัญชีด้านความรู้ในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้และด้านความสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นการ

ชี้ให้เห็นว่าการจัดทำบัญชีให้มีคุณภาพนั้นเกิดจากนักบัญชีที่มีความรู้ในวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการจัดการทั่วไปรวมถึง เศรษฐศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้ด้านการบัญชีและด้านที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางการบัญชีของนักบัญชีในทุกๆด้าน และระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่จะนำมาใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงิน จะส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นมีคุณภาพในด้านความเชื่อถือได้ สามารถนำรายงานทางการเงินไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้เสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไปคือ ควรศึกษาถึงผลกระทบหรือปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และควรเปลี่ยนกลุ่มประชากรและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเดิมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา เพื่อให้ได้รายละเอียดเฉพาะกลุ่มธุรกิจ และได้ผลการศึกษที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการของกลุ่มธุรกิจนั้นๆ เพราะในการศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาใช้กลุ่มประชากรเป็นบริษัทจดทะเบียน ข้อมูลและความคิดเห็นของนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่ผู้ศึกษาได้รับไม่มีความแตกต่างกัน และไม่ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเท่าที่ควร ดังนั้นควรเปลี่ยนกลุ่มประชากรเป็นกลุ่มอื่น เช่น กลุ่มธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลและสามารถนำไปใช้ประโยชน์มากขึ้น

พัชริน วิเศษประสิทธิ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ จำนวน 211 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test, F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการบัญชีโดยรวมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านระบบบัญชีที่เหมาะสม ด้านประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน และด้านความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของ ธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ ทั้งนี้ผู้ศึกษายังให้ข้อเสนอแนะว่าธุรกิจ SMEs ควรนำข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ในการพัฒนาระบบการตัดสินใจ เพื่อให้การ

ดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างแท้จริง

2.4.4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

วณิชพรณ์ ชื่นพิบูรณ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายในองค์กร คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ โดยกำหนดให้ประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ SMEs เป็นตัวแปรตามซึ่งวัดค่าและประเมินจากระดับความคิดเห็นจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือระดับความคิดเห็นมากที่สุด ระดับความคิดเห็นมาก ระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับความคิดเห็นน้อย และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรอิสระจำนวน 2 ตัวแปร คือสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี สำหรับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีนั้นคือคุณลักษณะของข้อมูลบัญชี 4 ประการได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบได้ ผู้ศึกษาวัดและประเมินค่าคุณภาพข้อมูลด้านต่างๆ โดยวิธีสอบถามความคิดเห็นจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเช่นเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่าจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจในเขตภาคเหนือจำนวน 166 ราย และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่าสภาพแวดล้อมภายในองค์กรด้านการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี โดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ และพบว่าคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านความเชื่อถือได้มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจ โดยรวม ซึ่งทำให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.540 โดยสรุปคือสภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี

และประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป คือ ศึกษาผลกระทบของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและประสิทธิภาพการตัดสินใจ โดยทำการศึกษากับธุรกิจอื่นเพื่อศึกษาการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ว่ามีความแตกต่างหรือไม่อย่างไร หรือเพิ่มตัวแปรอื่นเพื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจ

วิจิตรา กินาวงศ์ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหารกับประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 9000 ในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดตัวแปรตามคือประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งผู้ศึกษาวัดค่าตัวแปรจากระดับความคิดเห็นจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 9000 ในกรุงเทพมหานครมีขนาดตัวอย่าง 231 ราย ทั้งนี้กำหนดให้คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหารเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพในด้านตัวข้อมูลเอง คุณภาพในด้านการนำไปใช้งาน คุณภาพทางการนำเสนอ และคุณภาพข้อมูลที่เน้นบทบาทของระบบฐานข้อมูล โดยใช้วิธีการวัดค่าตัวแปรจากแบบสอบถามความคิดเห็นเช่นกัน ผลการศึกษาพบว่าการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้วยสถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยอาศัยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นว่าคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหารช่วยในการตัดสินใจมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการใช้งาน ด้านการนำเสนอ และด้านตัวของข้อมูลเอง ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.650 ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป คือ ควรขยายการศึกษาไปยังประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ผลการศึกษาเกิดความหลากหลายมากขึ้น หรือควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ดารณี เอื้อชนะจิต (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของคุณภาพข้อมูลทางบัญชีและลักษณะองค์กรธุรกิจที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” เพื่อทดสอบว่าคุณภาพข้อมูลทางบัญชีและลักษณะองค์กรธุรกิจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างไร โดยกำหนดให้ประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นตัวแปรตามซึ่งประเมินจากระดับความคิดเห็นจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และกำหนดตัวแปรอิสระจำนวน 2 ตัวแปรคือ คุณภาพข้อมูลทางบัญชีและลักษณะองค์กรธุรกิจ คุณภาพข้อมูลทางบัญชีหมายถึงข้อมูลทางการบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ประการตามแม่บทการบัญชี ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบได้ ส่วนลักษณะองค์กรธุรกิจประกอบด้วย นโยบายองค์กร โครงสร้างองค์กร และวัฒนธรรมองค์กร ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 700 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งได้รับกลับคืนจำนวน 249 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้การวัดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์สมการเชิงพหุ ผลลัพธ์จากการวิจัยพบว่าคุณภาพข้อมูลทางบัญชีด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจส่งผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร และคุณภาพข้อมูลทางบัญชีด้านการเปรียบเทียบกันได้ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ส่วนลักษณะองค์กรธุรกิจตามนโยบายองค์กร โครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมองค์กรส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) มีค่าเท่ากับ 0.678 นอกจากนี้งานวิจัยยังให้ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป โดยควรมีการศึกษาเพิ่มเติม โดยแยกกลุ่มตัวอย่างตามประเภทของธุรกิจ เช่น การผลิต การให้บริการ การค้าส่งและการค้าปลีก รวมถึงควรศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยแยกกลุ่มผู้บริหารตามสายงาน เช่น ฝ่ายบัญชี ฝ่ายบุคคล ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย และฝ่ายการเงิน

2.5 การพัฒนาสมมติฐาน

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรอิสระปรากฏในลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลในงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยเป็นไปตามลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานของข้อมูลในงบการเงิน ได้แก่ ความเชื่อถือได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และตามลักษณะเชิงคุณภาพเสริมของข้อมูลในงบการเงิน ได้แก่ การทันต่อเวลาและการเปรียบเทียบได้ โดยมีตัวแปรควบคุมในการศึกษา คือ ขนาดของกิจการ และระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ผู้ศึกษาจึงกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ที่สรุปรายละเอียดของตัวแปรและทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหว้งระหว่างตัวแปรต่างๆกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารดังต่อไปนี้

1) ความเชื่อถือได้

ข้อมูลที่ดีควรมีลักษณะของความเชื่อถือได้ กล่าวคือต้องเป็นข้อมูลที่นำเสนอถึงเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจโดยถูกต้อง ครบถ้วน เป็นกลางและปราศจากข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ ซึ่งข้อมูลที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้นั้น จะช่วยให้การตัดสินใจในประเด็นต่างๆ มีความถูกต้อง มากยิ่งขึ้น จากการศึกษาในอดีตวนันพรณ์ ชื่นพิบูรณ์ (2552) โดยการสอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายบัญชีเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลด้านความเชื่อถือได้ ให้ผลการศึกษว่าคุณภาพข้อมูลด้านความเชื่อถือได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งคล้ายคลึงกับวิธีการศึกษาและให้ผลการศึกษาสอดคล้องกับ พัชริน วิเศษประสิทธิ์ (2552) ที่พบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือ ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของมูจรินทร์ แก้วหย่อง (2548) ที่พบว่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชีนั้นเกิดจากการจัดทำรายงานทางการเงินโดยนักบัญชีที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถในด้านวิชาชีพบัญชีและด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการตัดสินใจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาคาดว่าข้อมูลที่นำเสนอโดยถูกต้อง ครบถ้วน ปราศจากข้อผิดพลาดและความลำเอียงอย่างมีสาระสำคัญ ข้อมูลนั้นจะช่วยให้การตัดสินใจมีความถูกต้อง รวดเร็วหรือมี

ประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานว่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

H₁: ความเชื่อถือได้ของข้อมูลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

2) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ลักษณะข้อมูลด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แสดงถึงคุณค่าของข้อมูล ที่สามารถช่วยในการคาดคะเนผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งข้อมูลที่คืบหน้าต้องช่วยให้ผู้ใช้ประเมินเหตุการณ์หรือประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจการทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในปัญหาที่เกี่ยวข้องได้ จากการศึกษาในอดีตคาร์นิเออชชะจิต (2554) โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารเรื่องคุณภาพข้อมูลด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ให้ผลการศึกษาว่า คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งคล้ายคลึงกับวิธีการศึกษาและให้ผลการศึกษาสอดคล้องกับวนันพรณ์ ชื่นพิบุรณ์ (2552) ที่พบว่า คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาคาดว่าข้อมูลที่นำเสนออย่างครบถ้วนตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลโดยแสดงในรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะตัดสินใจ ข้อมูลนั้นจะช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานว่าความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

H₂: ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

3) การทันต่อเวลา

ข้อมูลที่คิดจะต้องมีความพร้อมในการใช้งาน กล่าวคือข้อมูลที่มีประโยชน์นั้นจะต้องมีการนำเสนอให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลภายในระยะเวลาที่คาดว่าจะมีผลต่อการตัดสินใจ คุณภาพข้อมูลด้านการทันต่อเวลาจึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้บริหารโดย วิจิตรา กินาวงศ์ (2554) ได้สอบถามกลุ่มผู้บริหารถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่ผู้บริหารใช้ มีความทันเวลาและมีความพร้อมอย่างไร พบว่าคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีด้านการทันต่อเวลาซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีด้านการใช้งานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกประเมินคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ด้านการทันต่อเวลา โดยวัดค่าจากระยะเวลาคิดเป็นจำนวนวันที่ธุรกิจส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งแตกต่างจากวิธีการศึกษาของวรรณกรรมข้างต้นที่ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลนั้นให้ผลการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่คาดหวัง และเพื่อป้องกันการผิดพลาดในการอภิปรายผลการศึกษาที่อาจเกิดขึ้น การศึกษาครั้งนี้จึงกำหนดให้ระยะเวลาที่ธุรกิจส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า แทนคุณภาพข้อมูลด้านการทันต่อเวลา ซึ่งผู้ศึกษาคาดว่าระยะเวลาที่ธุรกิจส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้ายิ่งรวดเร็วจะสะท้อนถึงคุณภาพข้อมูลด้านการทันเวลา และความพร้อมของข้อมูลนั้นจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลด้านการทันต่อเวลาว่า ระยะเวลาที่ธุรกิจส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

H₃: ระยะเวลาที่ธุรกิจส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจผู้บริหาร

4) การเปรียบเทียบได้

ข้อมูลที่ดีควรมีลักษณะด้านการเปรียบเทียบได้ คือต้องสามารถนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันของกิจการอื่นๆ และเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันของกิจการเดียวกันในรอบระยะเวลาบัญชีต่างกัน จากการศึกษาในอดีต ดารณี เอื้อชนะจิต (2554) ได้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยการจัดทำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลด้านการเปรียบเทียบได้และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น พบว่าคุณภาพข้อมูลด้านการเปรียบเทียบได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานว่าการเปรียบเทียบได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

H₄: การเปรียบเทียบได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร

5) ขนาดของกิจการ

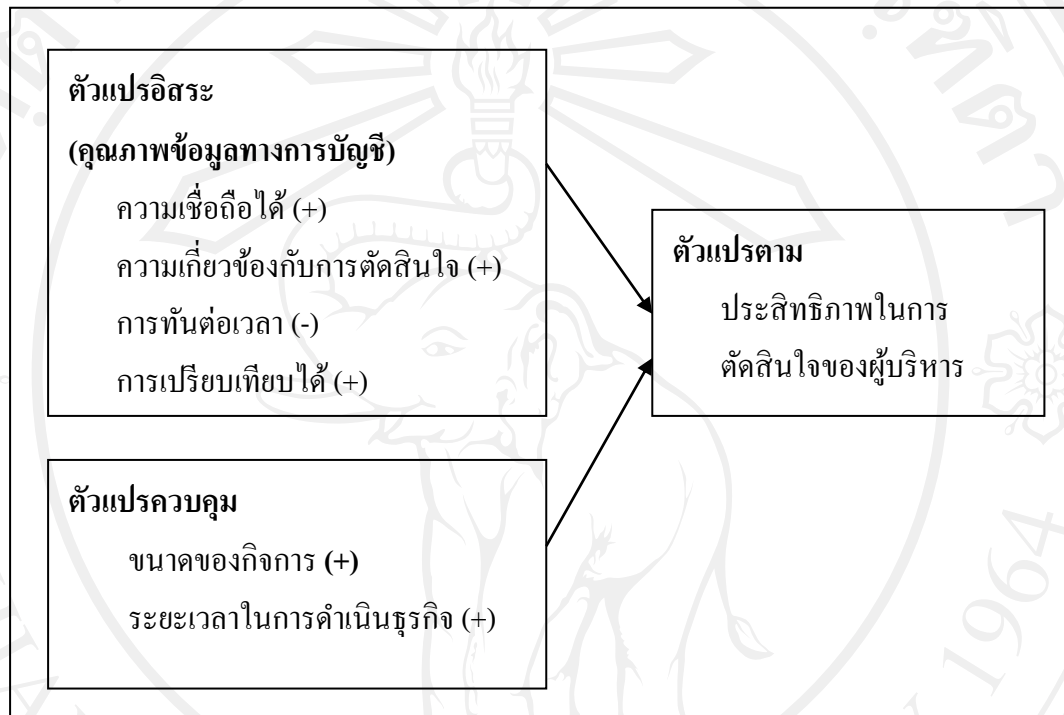
ขนาดของกิจการกำหนดโดยใช้มูลค่าสินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งจากการศึกษาในอดีต ดารณี (2554) พบว่าธุรกิจที่มีมูลค่าสินทรัพย์รวมมากกว่าจะมีผลการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน ด้านการ

บริหารภายในองค์กรและด้านนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ดีกว่า เนื่องจากธุรกิจขนาดใหญ่ มีความได้เปรียบด้านเงินทุน และความสามารถในการบริหารเงินให้มีสภาพคล่องที่ดี ส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือและสามารถสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า ซึ่งสะท้อนถึง การมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจที่ดีของผู้บริหาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัชริน วิเศษประสิทธิ์ (2552) ที่พบว่าธุรกิจที่มีสินทรัพย์รวมมากกว่าจะมี ประสิทธิภาพการตัดสินใจโดยรวมด้านการรวดเร็วทันเหตุการณ์ ด้านวัตถุประสงค์ และด้านเกิดประสิทธิผลสูงสุด แสดงถึงความชำนาญในการวางระบบการบริหารงาน และการตัดสินใจที่ยุ่ยากซับซ้อน ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้คาดว่าหากกิจการเป็นธุรกิจ ขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าสินทรัพย์จำนวนมาก จะส่งผลทำให้ผู้บริหารกิจการนั้นมี ประสิทธิภาพในการตัดสินใจที่ดีกว่า

6) ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจในระยะเวลาที่แตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดการสะสมประสบการณ์ที่ แตกต่างกัน กล่าวคือ ธุรกิจใดที่ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลานานย่อมเกิดการเรียนรู้ จากผลลัพธ์ของการตัดสินใจที่ผ่านมา เกิดกระบวนการพัฒนา ปรับปรุง และ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดแก่องค์กร ซึ่งจากการศึกษาในอดีตพัชริน วิเศษประสิทธิ์ (2552) พบว่าผู้บริหารในธุรกิจ SMEs ที่มีระยะเวลาในการประกอบการเป็นเวลานาน จะมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการตัดสินใจด้านการยอมรับจากผู้ ที่เกี่ยวข้องมากกว่าธุรกิจ SMEs ที่มีระยะเวลาในการประกอบการเป็นเวลานั้นๆ ซึ่ง คล้ายคลึงกับผลการศึกษาของพรตพร อาฒยะพันธุ์ (2550) ที่พบว่าผู้บริหารธุรกิจ SMEs ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานยาวนาน มีความคิดเห็นด้วยกับการมี ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงโดยรวม ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมิน ความเสี่ยง ด้านการติดตามประเมินผลและการรายงานมากกว่า เนื่องจากผู้บริหารที่มี ความรู้ความสามารถและประสบการณ์สูงจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่า จึงเป็นที่ยอมรับของผู้ที่ เกี่ยวข้อง ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้จึงคาดว่าธุรกิจที่ดำเนินงานและสะสมประสบการณ์ มาเป็นระยะเวลานานจะมีแนวทางด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง ส่งผลกระทบให้ ผู้บริหารกิจการนั้นมีประสิทธิภาพในการการตัดสินใจที่ดีกว่า

จากการพัฒนาสมมติฐานข้างต้นตัวแปรอิสระที่ผู้ศึกษาคาดว่ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร คือ คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อถือได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การทันต่อเวลาและการเปรียบเทียบได้ โดยมีตัวแปรควบคุมที่คาดว่ามี ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร คือ ขนาดของกิจการ และระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถสรุปและกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา